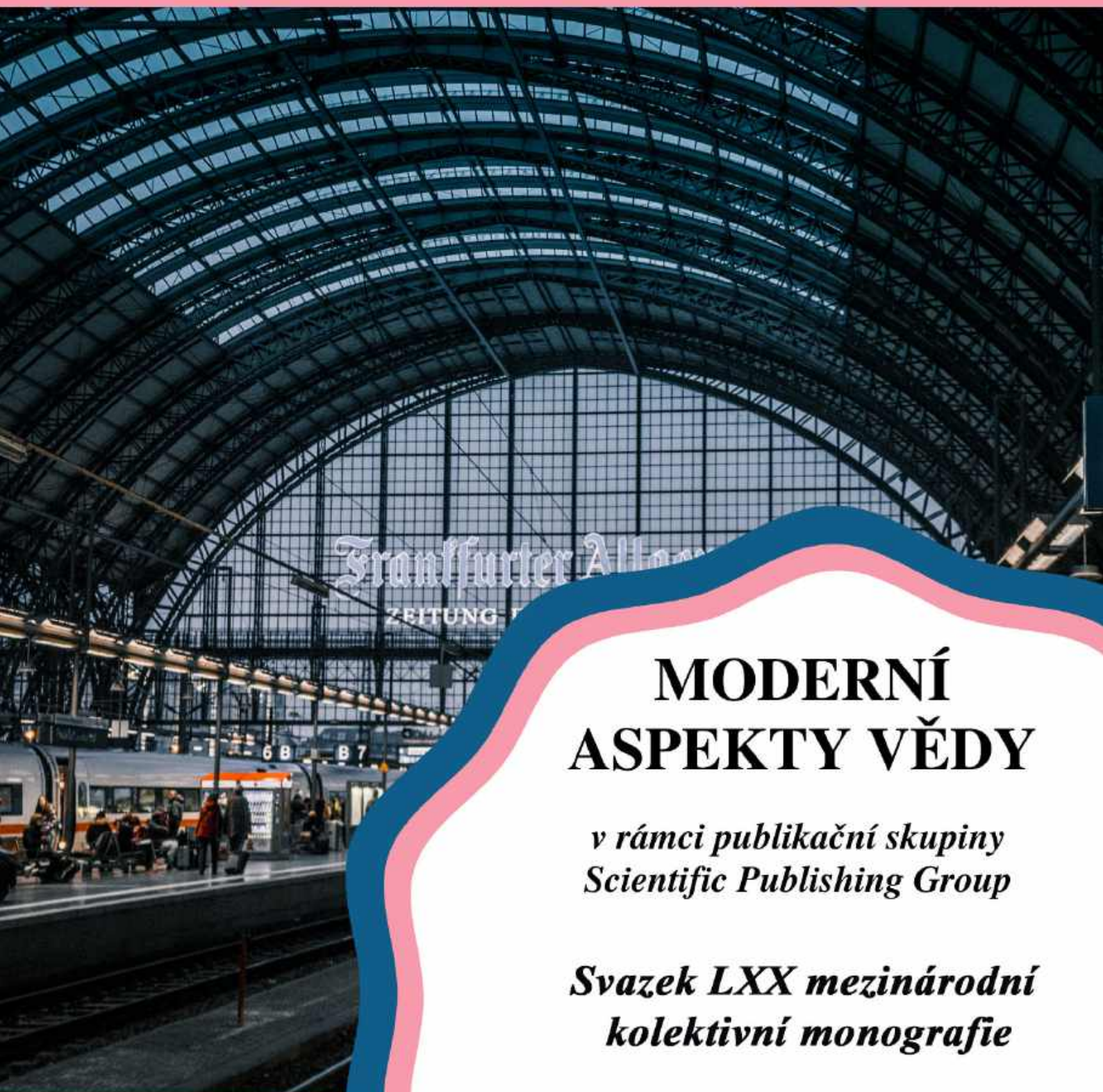

Наукові перспективи
Видавнича група

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

*v rámci publikační skupiny
Scientific Publishing Group*

*Svazek LXX mezinárodní
kolektivní monografie*

Česká republika
2026

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstán)
Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd
(Baku, Ázerbájdžán)
Institut vzdělávání Ázerbájdžánské republiky (Baku, Ázerbájdžán)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve veřejné
správě“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita nových technologií (Kyjev, Ukrajina)
Mezinárodní poradenská společnost "Sidcon" (Kyjev, Ukrajina)
Evropské lyceum "Vědecké perspektivy" (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Publishing Group „ Vědecká perspektiva “

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXX mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika
2026

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of
Sciences (Baku, Azerbaijan)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in
Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
International Consulting company "Sidcon" (Kyiv, Ukraine)
European Lyceum "Scientific Perspectives" (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

70-th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2026

ISBN 978-617-8614-40-9

<https://doi.org/10.52058/69-2026>

UDC 001.32: 1/3] (477) (02)

C91

Vydavatel:

**Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika
Zveřejněno rozhodnutím akademické rady**

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Zápis č. 231/2026 ze dne 08. červenec 2026)

Monografie jsou indexovány v mezinárodním vyhledávači Google Scholar

Partnerskými akademickými mezinárodními vydavateli monografie jsou: TOJELT, Paradigm Journal a Shanlax International Journal of Education

Recenzenti:

- Karel Nedbálek** - doktor práv, profesor v oboru právo (Česká republika)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (České republiky)
Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Ukrajina)
Savvas Mavridis - profesor na Mezinárodní řecké univerzitě v oddělení marketingu a cestovního ruchu, Veřejná instituce (Greece)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Ukrajina)
Humeir Huseyn Akhmedov - doktor pedagogických věd, profesor (Ázerbájdžán)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Česká republika)
Vladimír Bačišin - docent ekonomie (Slovensko)
Ahmet Selcuk Akdemir - doktor věd, profesor, Malatya Turgut Ozal University (Turecko)
Peter Ošváth - docent práva (Slovensko)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen Vysoké školy stavební Ukrajiny (Ukrajina)
Dina Dashevska - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Izrael)
R. Ahmad Zaki El Islami - docent, PhD, profesor katedry vědy a vzdělávání, fakulty pedagogiky a vzdělávání, univerzity Sultan Ageng Tirtayasa (Indonésie)
Dr. Mutmaina - přednášející, univerzita Al Asyariah Mandar Sulawesi Barat, Indonésie, mimořádný profesor, katedra vzdělávání, univerzita GlobalNxt, Malajsie (Malajsie)
Said M. Ismail - PhD, profesor, profesor katedry angličtiny, fakulta přírodních a humanitních věd, univerzita prince Sattama bin Abdulazize, Al-Charj (Saúdská Arábie)
Galandarov, Vagif Kalender - MD, PhD, profesor, profesor katedry chirurgických nemocí, ázerbájdžánská lékařská univerzita (Ázerbájdžán)
Dr. Jane Gakenya Njoroge - profesor, Kenyatta University, (Keňa)
Diana Ibarra Santacruz - profesorka, University of Nariño, (Kolumbie)
Helda Alicia Hidalgo Davila - profesor, University of Nariño, (Kolumbie)
Myujkan Mammadzada - doktor filozofie v oboru pedagogika, Vojenský výzkumný ústav Univerzity národní obrany, Baku (Ázerbájdžán)
Zeynalova Nigar Eldar Kizy - doktorka pedagogických věd, docentka, ředitelka Centra pro inkluzivní vzdělávání, Ázerbájdžánská univerzita jazyků (Ázerbájdžán)
Nani Gvarišvili - doktorka biologických věd, docentka, Státní univerzita Šoty Rustaveliho v Batumi, Batumi (Gruzie)

Tým autorů

C91 Moderní aspekty vědy: LXX. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2026. str. 601

Svazek LXX mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o: utváření a rozvoji teorie a historie veřejné správy; formování regionální správy a místní samosprávy; provádění ústavního a mezinárodního práva; finance, bankovníctví a pojišťovnictví; duševní rozvoj osobnosti; rysy lexikálních výrazových prostředků imperativní sémantiky atd.

Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají za obsah a pravopis materiálů.

OBSAH

PŘEDMLUVA

ODDÍL 1. EKONOMIKA A ŘÍZENÍ PODNIKU

- §1.1 АНАЛІТИКА AMAZON ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ Е-КОМЕРЦІЇ: ВІД ПОШУКУ НІШИ ДО АВТОМАТИЧНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ (Щитов Д.М., Університет митної справи та фінансів, Щитов О.М., НВК-Лицей № 100, Мормуль М. Ф., Університет митної справи та фінансів)* 10

ODDÍL 2. PEDAGOGIKA, VÝCHOVA, FILOZOFIE, FILOLOGIE

- §2.1 A SYSTEM OF CRITERIA AND INDICATORS FOR ASSESSING THE DEVELOPMENT OF VALUE-BASED ATTITUDES AMONGST HIGHER EDUCATION STUDENTS TOWARDS INDEPENDENT PHYSICAL EXERCISE (Khrystova T.E., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Sopotnytska O.V., Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University, Nepsha O.V., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Sukhanova H.P., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Kyriienko M.H., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University)* 36
- §2.2 METHODOLOGICAL ASPECTS OF DEVELOPING GEOGRAPHICAL COMPETENCES AMONG PUPILS IN GENERAL SECONDARY EDUCATION (Nepsha O.V., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Hryshko S.V., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Levada O.M., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Prokhorova L.A., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Zavyalova T.V. Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Maluiev M.M., Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University)* 55

- §2.3 *THE IMPACT OF HIGHER NERVOUS ACTIVITY TYPES ON THE HUMAN ORGANISM FROM A PSYCHOPHYSIOLOGICAL PERSPECTIVE* (**Ovchinnikova L.O.**, Sumy Children's Music School No. 4) 55
- §2.4 *РОЛЬ СІМЕЙНОЇ ТЕРАПІЇ В КОРЕКЦІЇ ЗАЇКАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ* (**Анастасова Н.М.**, Бердянський державний педагогічний університет, **Сизко Г.І.**, Бердянський державний педагогічний університет) 68
- §2.5 *ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В АГРОЕКОЛОГІЇ: МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ* (**Кравченко Н.В.**, Державний університет «Житомирська політехніка», **Можарівська І.А.**, Державний університет «Житомирська політехніка», **Гнітецький М.О.**, Сумський національний аграрний університет, **Бондус Р.О.**, Устимівська дослідна станція рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН України) 85
- §2.6 *СПЕЦИФІКА ТРАНСФОРМАЦІЇ КИТАЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У ЗБІРЦІ РОЗПОВІДЕЙ ДУ ЦЗЕСЮНЯ (杜泽逊) «ЛУНЬ ЮЙ. КОНФУЦІАНСЬКІ КЛАСИКИ ДЛЯ МАЛЕНЬКОГО ЧИТАЧА» («论语·儒小典»)* (**Максимець В.О.**, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, **Сулима Г.В.**, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка) 109
- §2.7 *ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ЗМІН* (**Паламар С.П.**, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка) 120
- §2.8 *ЦИФРОВІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ* (**Паламар С.П.**, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, **Верченко В.С.**, ЗЗСО Приватна школа «Galaxy School») 132
- §2.9 *ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ВИКЛАДАННІ ТА ВИВЧЕННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН* (**Струмінська О.О.**, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу) 145

§2.8 ЦИФРОВІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (Паламар С.П., Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Верченко В.С., ЗЗСО Приватна школа «Galaxy School»)

Вступ. У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства та стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій проблема формування читацького інтересу учнів початкової школи набуває особливої актуальності. У контексті реалізації компетентнісного підходу читацька компетентність розглядається як одна з ключових складових загальної освітньої підготовки особистості, що забезпечує здатність до ефективного опрацювання інформації, розвитку критичного мислення, емоційного інтелекту, пізнавальної самостійності та готовності до навчання впродовж життя.

Водночас сучасні тенденції розвитку цифрового середовища істотно впливають на характер читацької діяльності дітей молодшого шкільного віку. Результати міжнародних моніторингових досліджень якості освіти, зокрема PISA-2022, а також аналіз сучасної педагогічної практики засвідчують зниження рівня зацікавленості учнів читанням і зменшення частоти звернення до художньої літератури. Значною мірою це пов'язано зі зміною соціокультурного контексту дитинства, поширенням цифрових медіа, домінуванням візуального контенту та трансформацією способів сприйняття інформації. У цифровому середовищі все більшого поширення набувають практики поверхневого читання, орієнтовані на швидкий пошук і фрагментарне опрацювання інформації, що може негативно впливати на розвиток навичок глибокого осмислення тексту, читацької рефлексії та стійкої мотивації до читання.

За таких умов особливої значущості набуває пошук ефективних засобів формування читацького інтересу молодших школярів, які б відповідали особливостям розвитку сучасної дитини та водночас сприяли становленню її читацької культури. Одним із таких засобів є цифрові освітні ресурси, потенціал яких полягає не лише в розширенні доступу до навчального контенту, а й у створенні інтерактивного освітнього середовища, здатного підвищувати мотивацію до читацької діяльності.

Актуальність порушеної проблеми зумовлюється наявністю низки суперечностей між високим дидактичним потенціалом цифрових освітніх ресурсів і недостатнім рівнем науково-методичного обґрунтування їх використання для формування читацького інтересу учнів початкової школи; між потребою сучасної початкової освіти у вихованні компетентного, самостійного та мотивованого читача і традиційними підходами до організації читацької діяльності, які не завжди враховують особливості функціонування особистості в цифровому середовищі; між необхідністю інтеграції цифрових технологій в освітній процес та недостатньою готовністю педагогів до проектування й реалізації цілісних цифрових стратегій залучення учнів до читання.

Цифрова трансформація освіти актуалізує необхідність переосмислення ролі вчителя початкової школи, який має виступати не лише транслятором знань, а й організатором освітнього середовища, фасилітатором читацької діяльності та провідником учня в цифровому інформаційному просторі. Використання електронних книг, інтерактивних платформ, мультимедійних матеріалів, цифрових бібліотек та елементів гейміфікації відкриває нові можливості для підвищення емоційної залученості дітей до читання, розвитку їхньої пізнавальної активності та формування позитивного ставлення до книги. Водночас ефективність застосування таких ресурсів

значною мірою залежить від визначення педагогічних умов, що забезпечують поєднання технологічних можливостей цифрових засобів із завданнями розвитку осмисленого, рефлексивного та мотивованого читання.

Таким чином, актуальність досліджуваної проблеми зумовлена необхідністю теоретичного осмислення можливостей цифрових освітніх ресурсів у формуванні читацького інтересу учнів початкової школи та визначення педагогічних умов їх ефективного використання в сучасному освітньому процесі. Особливої ваги набуває пошук шляхів гармонійного поєднання традиційної культури читання з інноваційними цифровими технологіями, що сприятиме переходу від пасивного споживання інформації до активної, усвідомленої та особистісно значущої читацької діяльності.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукових джерел засвідчує, що проблема формування читацького інтересу та читацької компетентності учнів початкової школи посідає важливе місце в сучасних психолого-педагогічних і методичних дослідженнях. Її розгляд здійснюється в контексті компетентнісного підходу, розвитку особистості молодшого школяра та модернізації змісту початкової освіти відповідно до викликів інформаційного суспільства.

Теоретико-методологічні засади формування читацької компетентності молодших школярів ґрунтовно висвітлено у працях Н. Бібік, М. Вашуленка, Я. Кодлюк, В. Мартиненко, С. Паламар, О. Савченко та інших учених. Дослідники розглядають читацьку компетентність як інтегративне особистісне утворення, що поєднує навички свідомого читання, здатність до розуміння, інтерпретації та критичного осмислення текстової інформації, а також сформовану мотивацію до читацької діяльності. Особливу увагу привертають дослідження Л. Ткаченко, яка обґрунтовує структуру читацької компетентності через взаємодію когнітивного, діяльнісного, мотиваційно-

ціннісного, комунікативного та рефлексивного компонентів, підкреслюючи визначальну роль мотиваційної складової в становленні особистості читача.

Значний науковий доробок присвячено питанням цифровізації освіти та використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Теоретичні та практичні аспекти створення цифрового освітнього середовища розкрито у працях В. Бикова, Р. Гуревича, Н. Морзе, Л. Назаренко, С. Паламар, О. Співаковського, О. Янкович та інших дослідників. Науковці наголошують, що цифрові технології відкривають нові можливості для персоналізації навчання, підвищення пізнавальної активності здобувачів освіти та забезпечення їхньої активної взаємодії з освітнім контентом. У сучасних дослідженнях цифрове освітнє середовище розглядається не лише як сукупність технологічних засобів, а як цілісна система організації навчання, що сприяє розвитку ключових компетентностей учнів.

Окремий напрям наукових розвідок пов'язаний із дослідженням особливостей читацької діяльності дітей в умовах цифрового середовища. Так, О. Компаній обґрунтовує дидактичні засади формування читацьких інтересів в інформаційному освітньому середовищі та акцентує увагу на потенціалі електронних книг, мультимедійних ресурсів і відеотехнологій для підвищення мотивації до читання [1]. У працях О. Цалапової та М. Федоренко аналізуються особливості цифрового читання та його вплив на сприйняття текстової інформації [2]. Дослідники звертають увагу на необхідність пошуку педагогічних механізмів, які забезпечували б поєднання переваг цифрових технологій із розвитком навичок осмисленого та рефлексивного читання [3]. І. Розман наголошує на доцільності використання мультимодальних текстів [4] і візуалізації як засобів розвитку літературознавчої компетентності учнів, тоді як Т. Качак обґрунтовує ефективність

ігрових технологій у формуванні позитивної мотивації до читання та активізації читацької діяльності молодших школярів [5].

Важливе значення для осмислення сучасних підходів до розвитку читацької грамотності мають результати міжнародних порівняльних досліджень якості освіти, зокрема PISA, у яких читацька грамотність трактується як здатність особистості розуміти, інтерпретувати, оцінювати та використовувати тексти для досягнення власних цілей, розвитку знань і повноцінної участі в житті суспільства [6]. Такий підхід актуалізує необхідність формування в учнів не лише технічних навичок читання, а й стійкої мотивації до роботи з різними видами текстів, зокрема представленими в цифровому форматі.

Аналіз наукових праць засвідчує значний інтерес дослідників до проблем розвитку читацької компетентності молодших школярів та використання цифрових технологій в освітньому процесі. Водночас недостатньо розробленими залишаються питання цілісного теоретико-методичного обґрунтування використання цифрових освітніх ресурсів саме як засобу формування читацького інтересу учнів початкової школи. Потребують подальшого наукового осмислення педагогічні умови, за яких інтеграція цифрових освітніх ресурсів у процес літературного читання сприятиме не лише підвищенню навчальної мотивації, а й розвитку емоційно-ціннісного ставлення до книги, поглибленню розуміння художнього тексту та формуванню стійкої потреби в читацькій діяльності.

У сучасній педагогічній науці читацький інтерес розглядається як важливий складник читацької компетентності та трактується як стійка пізнавально-емоційна спрямованість особистості на читацьку діяльність, що виявляється в усвідомленій потребі звернення до книги, позитивному ставленні до читання та прагненні до самостійного пізнання змісту

літературних творів [7]. Читацький інтерес виконує мотиваційну функцію, спонукаючи учня до активної взаємодії з текстом, його осмислення, інтерпретації та оцінювання [8]. Саме тому в умовах реалізації концепції Нової української школи формування читацького інтересу набуває особливого значення, оскільки виступає підґрунтям розвитку читацької компетентності та забезпечує успішне формування інших ключових компетентностей здобувачів початкової освіти [9].

Цифровізація освітнього процесу суттєво трансформує підходи до організації читацької діяльності молодших школярів. Сучасне інформаційне освітнє середовище створює нові можливості для залучення дітей до читання завдяки інтеграції різноманітних цифрових освітніх ресурсів. Під цифровими освітніми ресурсами розуміємо сукупність електронних навчальних матеріалів, цифрових сервісів, платформ та інструментів, що забезпечують підтримку освітнього процесу, сприяють організації пізнавальної діяльності учнів та створюють умови для їхньої активної взаємодії з навчальним контентом [10, 11].

Дидактичний потенціал цифрових освітніх ресурсів у формуванні читацького інтересу зумовлений низкою їхніх характеристик. Насамперед йдеться про інтерактивність, що забезпечує активне залучення учнів до роботи з текстом; мультимедійність, яка поєднує текстову, аудіальну та візуальну інформацію; персоналізацію навчання, що дозволяє враховувати індивідуальні особливості та освітні потреби дітей; а також мобільність і доступність, які розширюють можливості взаємодії з літературними творами незалежно від часу та місця навчання. Завдяки цьому цифрові освітні ресурси можуть виступати ефективним засобом підвищення мотивації до читання та розвитку позитивного ставлення до книги.

З метою формування читацького інтересу молодших школярів цифрові освітні ресурси доцільно використовувати відповідно до їхнього функціонального призначення. До першої групи належать інтерактивні освітні платформи, які забезпечують організацію навчальної взаємодії, зворотний зв'язок та супровід читацької діяльності учнів. Другу групу становлять мультимедійні онлайн-ресурси та освітні сервіси, що використовують елементи гейміфікації та сприяють підвищенню навчальної мотивації. До третьої групи відносимо засоби візуалізації та цифрової творчості, які забезпечують створення інтелект-карт, хмар слів, цифрових плакатів, презентацій та інших продуктів на основі прочитаного. Окрему групу складають цифрові бібліотеки та електронні книги, що розширюють доступ учнів до різножанрової дитячої літератури та забезпечують нові форми взаємодії з текстом.

Ефективність використання цифрових освітніх ресурсів значною мірою залежить від поетапності організації читацької діяльності. На мотиваційно-підготовчому етапі доцільним є використання аудіокниг, буктрейлерів, мультимедійних презентацій та інших засобів, спрямованих на формування первинного інтересу до художнього твору. На етапі керованої читацької діяльності учні залучаються до виконання інтерактивних завдань, роботи з цифровими вправами та пошуку інформації за педагогічної підтримки вчителя. Наступний етап передбачає розвиток самостійної читацької активності, що виявляється у виборі літератури, роботі з електронними бібліотеками, участі в онлайн-обговореннях та створенні власних цифрових продуктів на основі прочитаних творів.

Особливої уваги потребує проблема трансформації поширених практик поверхневого цифрового читання в осмислену аналітичну діяльність. У зв'язку з цим важливим є використання технологій, які сприяють розвитку

емоційно-ціннісного ставлення до художнього тексту та активізують творчу взаємодію учня з літературним твором. Ефективними в цьому контексті є створення буктрейлерів, цифрових коміксів, інтерактивних читацьких щоденників, віртуальних екскурсій, творчих проєктів та інших видів цифрової діяльності, що забезпечують глибше розуміння змісту твору й розвиток рефлексивних умінь молодших школярів.

Важливою педагогічною умовою ефективного використання цифрових освітніх ресурсів є дотримання принципів науковості, доступності, системності, індивідуалізації, активності та емоційної насиченості навчання. За таких умов цифрові технології не підміняють традиційну книгу, а доповнюють її можливості, створюючи нові способи взаємодії учня з текстом. При цьому провідна роль належить учителю, який проєктує освітнє середовище, добирає цифрові ресурси відповідно до освітніх цілей та організовує діяльність учнів таким чином, щоб цифрові технології сприяли не лише підвищенню мотивації до читання, а й формуванню читацької культури, критичного мислення та стійкої потреби в читацькій діяльності.

Отже, цифрові освітні ресурси мають значний потенціал для формування читацького інтересу учнів початкової школи. Їх ефективність визначається не стільки технологічними можливостями, скільки педагогічно доцільною інтеграцією в освітній процес, спрямованою на забезпечення активної, осмисленої та особистісно значущої взаємодії молодшого школяра з художнім текстом.

Таблиця 1. Цифрові освітні ресурси та їх можливості у формуванні читацького інтересу учнів початкової школи

№ п/п	Група цифрових освітніх ресурсів	Приклади ресурсів	Можливості для формування читацького інтересу
1	Інтерактивні освітні платформи	Google Classroom, Moodle, ClassDojo	Організація читацької діяльності, забезпечення зворотного зв'язку, створення індивідуальних читацьких маршрутів, моніторинг читацьких досягнень
2	Мультимедійні навчальні сервіси	LearningApps, Kahoot!, Wordwall, YouTube Kids	Підвищення мотивації до читання через гейміфікацію, інтерактивні вправи, вікторини, мультимедійний супровід літературних творів
3	Засоби візуалізації та цифрової творчості	Canva, Padlet, MindMeister, WordArt	Створення буктрейлерів, хмар слів, інтелект-карт, візуалізація змісту творів, розвиток творчого осмислення прочитаного
4	Цифрові бібліотеки та електронні книги	Національна бібліотека України для дітей, Читанка, міжнародні електронні бібліотеки дитячої літератури	Розширення доступу до художніх текстів, формування навичок самостійного вибору літератури, індивідуалізація читацьких уподобань
5	Аудіоресурси та подкасти	Аудіокнижки, дитячі літературні подкасти	Формування первинного інтересу до твору, розвиток слухового сприйняття та емоційної залученості до читання
6	Засоби цифрової комунікації та співпраці	Padlet, Google Jamboard, форуми освітніх платформ	Організація обговорення прочитаного, розвиток читацької рефлексії, формування комунікативних умінь
7	Ігрові цифрові середовища	Освітні квести, вікторини, літературні онлайн-ігри	Активізація читацької діяльності, підтримка інтересу до літератури, формування позитивної мотивації до читання

Як засвідчують дані таблиці 1, цифрові освітні ресурси мають широкий спектр дидактичних можливостей для формування читацького інтересу молодших школярів. Їх використання забезпечує поєднання мотиваційного, когнітивного, діяльнісного та рефлексивного аспектів читацької діяльності.

Водночас педагогічна ефективність цифрових ресурсів визначається не стільки їх технологічними характеристиками, скільки методично обґрунтованим добром і цілеспрямованим використанням відповідно до вікових особливостей учнів та освітніх завдань літературного читання.

Різноманітність цифрових освітніх ресурсів та їх функціональних можливостей дає змогу використовувати їх на різних етапах читацької діяльності молодших школярів. Водночас ефективність їх застосування визначається не лише технологічними характеристиками, а й педагогічною доцільністю добору відповідно до мети навчання та вікових особливостей учнів. З метою узагальнення потенціалу цифрових освітніх ресурсів у формуванні читацького інтересу представимо їх основні групи та дидактичні можливості (табл. 1).

Таблиця 2. Педагогічні умови ефективного використання цифрових освітніх ресурсів для формування читацького інтересу учнів початкової школи

№ п/п	Педагогічна умова	Зміст умови	Очікуваний результат
1	Урахування вікових та індивідуальних особливостей	Добір цифрових ресурсів відповідно до віку, рівня читацької підготовки, інтересів та освітніх потреб молодших школярів	Підвищення мотивації до читання та позитивне ставлення до книги
2	Поєднання традиційних і цифрових форм роботи з текстом	Інтеграція друкованих видань, електронних книг, мультимедійних матеріалів та інтерактивних вправ	Формування стійкого читацького інтересу та різнобічного читацького досвіду
3	Створення мотиваційно насиченого освітнього середовища	Використання гейміфікації, творчих завдань, інтерактивних сервісів і цифрових проєктів	Зростання пізнавальної активності та емоційної залученості до читання
4	Організація активної взаємодії учня з текстом	Використання цифрових інструментів для аналізу, інтерпретації, обговорення та оцінювання прочитаного	Розвиток критичного мислення та читацької рефлексії

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXX mezinárodní kolektivní monografie

№ п/п	Педагогічна умова	Зміст умови	Очікуваний результат
5	Розвиток творчої читацької діяльності	Створення буктрейлерів, цифрових коміксів, інтелект-карт, віртуальних виставок і читацьких щоденників	Поглиблення розуміння художнього твору та розвиток творчого потенціалу учнів
6	Забезпечення педагогічного супроводу читацької діяльності	Консультування, підтримка та модерація діяльності учнів учителем	Формування самостійності та усвідомленого ставлення до читання
7	Спрямованість та розвиток глибокого читання	Використання завдань, що потребують аналізу, узагальнення, висловлення власних суджень і рефлексії	Подолання поверхневого сприйняття інформації та розвиток читацької компетентності

Представлені педагогічні умови взаємопов'язані та мають реалізовуватися комплексно. Їх дотримання забезпечує перетворення цифрових освітніх ресурсів із допоміжного технологічного інструменту на ефективний засіб розвитку читацького інтересу молодших школярів. Водночас реалізація зазначених умов потребує поетапної організації читацької діяльності учнів, що передбачає поступовий перехід від зовнішньої мотивації до формування внутрішньої потреби в читанні та самостійному пізнанні художнього слова.

Висновки. Проведений теоретичний аналіз проблеми формування читацького інтересу учнів початкової школи в умовах цифрової трансформації освіти засвідчує її високу актуальність у сучасній педагогічній науці. Читацький інтерес визначено як ключовий мотиваційний компонент читацької компетентності, що забезпечує усвідомлену, емоційно забарвлену взаємодію молодшого школяра з текстом.

Установлено, що цифрові освітні ресурси володіють значним дидактичним потенціалом для розвитку читацького інтересу, оскільки забезпечують інтерактивність, мультимедійність, візуалізацію та персоналізацію навчання, розширюючи можливості залучення учнів до читання та формування позитивної мотивації до роботи з текстом.

Обґрунтовано, що ефективність використання цифрових освітніх ресурсів у процесі літературного читання забезпечується комплексом педагогічних умов, зокрема урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, поєднання традиційних і цифрових форм роботи з текстом, створення мотиваційно насиченого освітнього середовища, організацією активної читачкої взаємодії та педагогічним супроводом читачкої діяльності.

Отже, інтеграція традиційних методів роботи з книгою та цифрових освітніх ресурсів забезпечує формування стійкого читачкого інтересу, розвиток читачкої компетентності та становлення молодшого школяра як активного та мотивованого читача.

Список використаних джерел

1. Качак Т. Б. Сучасна дитяча література і читання: проблеми, пошуки, здобутки. *Вісник Прикарпатського університету*. 2019. Вип. 70. С. 45–52.
2. Компаній О. В. Формування читачких інтересів молодших школярів у теорії та практиці навчання. *Педагогічний альманах*. 2013. Вип. 19. С. 65–71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2013_19_12 (дата звернення: 04.06.2026).
3. Морзе Н. В. Цифрова компетентність як умова формування сучасного освітнього середовища. *Освітологічний дискурс*. 2021. № 3. С. 14–28.
4. Нежива Л., Паламар С. Інноваційні технології в літературній освіті майбутніх учителів початкової школи. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 4 (31). С. 129–142. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2020.4.9>.
5. Паламар С. П. Формування літературної компетентності в учнів основної школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2017. № 2 (22). С. 277–282.
6. Розман І. І. Студентоцентризований підхід та цифрові технології як компетентнісна складова навчання. *Педагогічна наука і освіта XXI століття*. 2023. № 1. С. 69–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pno_2023_1_8 (дата звернення: 04.06.2026).

7. Співаковський О. В. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті : монографія*. Херсон : ХДУ, 2022. 284 с.
8. Стратегія розвитку читання на 2021–2025 роки «Читання як життєва стратегія». URL: <https://mcip.gov.ua/files/pdf> (дата звернення: 04.06.2026).
9. Цалапова О. М., Федоренко М. В. Розвиток культури читання молоді в умовах цифровізації суспільства. *Освіта та педагогічна наука*. 2024. № 2 (186). С. 3–12. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2024-2\(186\)-3-12](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2024-2(186)-3-12).
10. Цалапова О. Практика усвідомленого читання в родинному колі. *Розвиток гнучких умінь (soft skills) у процесі освітньої діяльності: теорія і практика : матеріали II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.* (м. Глухів, 22 лютого 2024 року). Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2024. С. 103–106.
11. Palamar S., Nazarenko L. Проблема формування літературної компетентності старшокласників у процесі аналізу художнього твору з використанням інноваційних засобів навчання. *Освітологічний дискурс*. 2019. № 3–4. С. 73–91. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2019.3-4.7391>.